

Porseleinhoentjes

Plet Munsterman

Met foto's van de schrijver

Toen ik eind augustus 1979 hoorde dat in een slikgebiedje ten noordoosten van Halfweg (één van de laatste in deze omgeving) zich een Porseleinhoentje ophield, dat zich zo nu en dan frank en vrij vertoonde, was ik er als de 'kippen' bij om te proberen dit diertje eens van dichtbij gade te slaan en indien mogelijk te fotograferen. Van Nol Binsbergen ('Uit Neerlands Vogellevens') wisten wij al dat dit diertje niet zo zeer door zijn schuwheid dan wel door zijn verborgen en nachtelijk leven zo moeilijk was waar te nemen.

Van de twee mannen in de permanente schuilhut vernam ik dat de vogel nog maar net was weggevlogen naar de overkant van de ondiepe plas om daar in het riet te verdwijnen. Na een poosje konden wij daar dan ook zo nu en dan een glimp van het diertje tussen het riet en de zulte (zeeaster) opvangen. Het was druk aan het pikken, nu eens rechtop en rustig lopend en dan weer snel plat in elkaar gedoken wegschietend in de vegetatie. Onze verbazing was groot toen wij in de buurt nog een tweede exemplaar van deze in ons land schaarse broedvogel opmerkten. Wij konden soms een soort herhaald fluitend 'huuied' horen. Bij het lopen kon je mooi het opgewipt staartje zien, dat je deed denken aan het Waterhoentje. De Watersnippen in hun buurt werden verjaagd, ze hadden geen verweer. Na een half uur gespannen wachten en kijken hoorden wij in het riet links van ons een gescharrel en tot onze vreugde zagen wij het beestje tussen de stengels heen en weer stappen. Hetgeen ons opviel was dat het ondanks zijn forse groene poten zo laag over de grond liep. Wij dorsten geen geluid te maken. Ons geduld werd beloond, want het gespikkelde riethoentje liep rustig stapend naar een klein, uit het weke slib uitstekend, eilandje en begon zich daar te poetsen. De grote ronde vleugels met de lichte veerzomen en de bijna doorzichtige lichtbruine slagpennen werden soms tot bijna op de bodem achterwaarts gestrekt. De veren werden met de stevige, aan de basis gele, snavel flink onderhanden genomen. Prachtig waren de witte stippels op de vleugels en de witte dwarsstrepen op de donkerbruine flanken te zien. De rug vertoonde witte lengtestrepen. Voorzichtig werden de eerste foto's gemaakt. Het geklik en gesnor van de toestellen deerden het diertje helemaal niet. Een overvliegende Watersnip maakte een einde aan de rust. Snel schoot het weer het riet in, doch even later kwam het rustig pikkend weer tevoorschijn. Het voedsel bestond voornamelijk uit een soort bladluis dat uit het riet gevaaid was en op het water dreef. Ook door

met de snavel langs het riet te schrapen verzamelde de vogel deze bladluizen (zie foto). Het ging er vaak hoog voor op de poten staan. Een paar maal zagen wij dat het even opvloog om fladderend boven de zulte te blijven hangen. Het liep tot vlak tegen de hut en met een rietstengel probeerde ik de aandacht van het diertje te trekken. Het bleef even staan, doch ging onverstoorbaar door met de rietstengels te ontluizen. Van schuwheid was geen sprake. Het was niet uit zijn evenwicht te krijgen. Een ander exemplaar (ik zag er drie verschillende) vertoonde niet die makheid van de eerste, want na één knip vloog die naar de overkant. Van anderen hoorde ik dat ze soms territorium-gevechten hielden.

Verscheidene mensen hebben gedurende de eerste weken van september van de Porseleinhoentjes genoten. Het was er tenminste nog nooit zo druk. Ook de Waterral liet zich vaak horen, doch bleef meestal in de verborgenheid.

Het is jammer en triest dat een dergelijk prachtig gebied, ondanks inspanningen van vogelwerkgroepen en particulieren (zie 'Het Vogeljaar' 25 (6):273) voor volkstuinten moeten verdwijnen (Haarlems Dagblad, 11 oktober 1979), terwijl elders plaats genoeg is in deze omgeving, waar enorme stukken grond voor recreatie worden opgeslokt (golfbanen, kanovijvers en dergelijke). Een gebied waar nu nog Kluten broeden en Bruine Klekendienven rondvliegen, honderden Watersnippen, Kemphanen, ruiters en talingen rusten en foerageren.

Na de derde week in september werd er zo nu en dan nog wel eens een Porseleinhoentje waargenomen, doch van een fraai vertoon was geen sprake meer, terwijl ze half oktober naar mijn bevindingen geheel verdwenen waren op weg naar misschien wel Oost-Afrika, waar veel van hen in de Nijldelta overwinteren. Wij zullen ze maar een goede reis toewensen en een hopelijk tot ziens.

Met de snavel flink de veren bewerken.

Voor de volledigheid nog even wat algemene gegevens over het Porseleinhoentje: voor Nederland een vrij schaarse broedvogel van moerasachtige gebieden en rietland (bijvoorbeeld Makkumerwaard). Trekt in vrij

Witte lengtestrepen op de rug.

Schrapend langs de stengels.

klein aantal door van half maart tot begin mei en van begin augustus tot in november. Enkele winterwaarnemingen. Trekt in vrij klein aantal door van half maart tot begin mei en van begin augustus tot in november.

Luisjes op de snavel.

Leeft van kleine slakjes, waterinsekten en hun eitjes, zaadjes en planten. Overwintert in Noordwest- en Oost-Afrika en Noord-India. Broedt in Europa van de Middellandse Zee tot bijna aan de Poolcirkel. Legt 8 à 10

Dan weer ineengedoken wegschietend.

De vleugels strekkend. Let op de witte vleugelrand.

eieren in een korfje dat goed verscholen ligt in het riet, Broedtijd van half mei tot vroeg in juni, twee broedsels.

• Piet Munsterman, Halbertsmastraat 58, 2035 CJ Haarlem.

